

บทที่ ๔

สรุปและขอเสนอแนะ

ในการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความต้องการบุตรเพิ่มของสตรีไทย ที่ศึกษาจากสตรีที่สมรสแล้ว และกำลังอยู่กับสามี อายุระหว่าง ๑๕-๔๙ ปี จำนวน ๖,๔๑๑ คน จากโครงการสำรวจภาวะคุมกำเนิดรอบที่สาม ซึ่งทำการสำรวจเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๑ โดยศึกษาปัจจัยทางเศรษฐกิจ สังคม ประชากร และนำเอาปัจจัยอื่น ๆ คือ ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการปฏิสนธิกับการใช้การป้องกันการปฏิสนธิ มาศึกษาคว

ผลจากการศึกษาพอสรุปได้ดังนี้

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความต้องการบุตรเพิ่มและเน้นยสำคัญทางสถิติ

๑. ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ

อาชีพกับความต้องการบุตรเพิ่ม พบว่า อาชีพของสตรีมีผลต่อความต้องการบุตรเพิ่ม มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ สตรีที่มีอาชีพไม่ใช่เกษตรกร ต้องการบุตรเพิ่มมากกว่าสตรีที่มีอาชีพเกษตรกร และการศึกษาระดับไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน

๒. ปัจจัยทางด้านสังคม

๒.๑ การศึกษากับความต้องการบุตรเพิ่ม พบว่า ระดับการศึกษาของสตรีมีผลต่อความต้องการบุตรเพิ่ม มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ สตรีที่มีการศึกษาสูง ต้องการบุตรเพิ่มมากกว่าสตรีที่มีการศึกษาค่ำ และไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

๒.๒ ศาสนากับความต้องการบุตรเพิ่ม พบว่า ศาสนามีผลต่อความต้องการบุตรเพิ่ม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ สตรีที่นับถือศาสนาอิสลาม ต้องการบุตรเพิ่มมากกว่าสตรีที่ไม่นับถือศาสนาอิสลาม และสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

๓. ปัจจัยด้านประชากร

การตั้งครรภ์กับความต้องการบุตรเพิ่ม พบว่า การตั้งครรภ์มีผลต่อความต้องการบุตรเพิ่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ สตรีที่กำลังตั้งครรภ์ต้องการบุตรเพิ่มมากกว่าสตรีที่ไม่ได้

ตั้งครรถ์ และสอดคล้องตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

๔. ปัจจัยด้านอื่น ๆ

การใช้การป้องกันการปฏิสนธิกับความต้องการบุตรเพิ่ม พบว่า สตรีที่ไม่ใช้การป้องกันการปฏิสนธิ ต้องการบุตรเพิ่มมากกว่าสตรีที่กำลังใช้การป้องกันการปฏิสนธิ และเมื่อทดสอบด้วยค่า χ^2 พบว่า มีนัยสำคัญทางสถิติ และสอดคล้องตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ปัจจัยที่ไม่เมื่อพิจารณาต่อความต้องการบุตรเพิ่มและไม่มนัยสำคัญทางสถิติ

๑. ปัจจัยทางสถานสังคม

เขตที่อยู่อาศัยกับความต้องการบุตรเพิ่ม พบว่า สตรีที่อาศัยอยู่ในเขตเมืองและเขตชนบท มีความต้องการบุตรเพิ่มไม่แตกต่างกัน ถึงแม้ในเขตเมืองจะสูงกว่าเล็กน้อยก็ตาม และเมื่อทดสอบความสัมพันธ์ด้วยค่า χ^2 แล้วพบว่า ไม่มนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

๒. ปัจจัยด้านประชากร

อายุแรกสมรสกับความต้องการบุตรเพิ่ม พบว่า สตรีที่อายุแรกสมรสสูง ต้องการบุตรเพิ่มมากกว่าสตรีที่อายุแรกสมรสต่ำ และเมื่อนำมาทดสอบด้วยค่า χ^2 พบว่า ไม่มนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่ยอมรับสมมติฐานนี้

๓. ปัจจัยด้านอื่น ๆ

ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการปฏิสนธิกับความต้องการบุตรเพิ่ม พบว่า สตรีที่ไม่มีความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการปฏิสนธิ ต้องการบุตรเพิ่มมากกว่าสตรีที่มีความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการปฏิสนธิ และเมื่อทดสอบด้วยค่า χ^2 แล้ว พบว่าไม่มนัยสำคัญทางสถิติ และไม่ยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

สรุปความสัมพันธ์เกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อความต้องการบุตรเพิ่มของสตรีไทย

ตัวแปรอิสระ	ความเป็นไปตามสมมติฐาน	มีนัย, ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
<u>ปัจจัยเศรษฐกิจ</u>		
อาชีพ	ไม่เป็น	มี
<u>ปัจจัยสังคม</u>		
การศึกษา	ไม่เป็น	มี
ศาสนา	เป็น	มี
เขตที่อยู่อาศัย	ไม่เป็น	ไม่มี
<u>ปัจจัยประชากร</u>		
อายุแรกสมรส	เป็น	ไม่มี
การตั้งครรภ์	เป็น	มี
<u>ปัจจัยอื่น ๆ</u>		
ความรู้เกี่ยวกับการป้องกัน-		
การปฏิสนธิ	เป็น	ไม่มี
การใช้การป้องกัน-		
การปฏิสนธิ	เป็น	มี

ศูนย์วิจัยทันตสุขภาพ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย